7 juli.2010

UiO: Strategi2020
Det samfunnsvitenskapelige fakultetet

Mål og profil

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal være blant de fremste samfunnsvitenskapelige miljøene i Norden og hevde seg sterkt i internasjonal sammenheng.

Det samfunnsvitenskapelige fakultets hovedoppgaver er å forvalte og videreutvikle samfunnsvitenskapelig kunnskap gjennom forskning, undervisning og formidling. Fakultetet har en disiplinær organisering, og flere forskningsmiljø som hevder seg sterkt internasjonalt. Fem disiplinære institutt og to tematiske sentre dekker til sammen et bredt spekter av samfunnsvitenskapelige disipliner. Fakultetet har i 2009 mer enn 5600 studenter på bachelor, master og PhD nivå, ca 460 ansatte, derav 330 i vitenskapelige stillinger, og er det største samfunnsvitenskapelige forskningsmiljøet i Norge. Fakultetets ansatte er aktive bidragsytere i samfunnsdebatten, og samarbeider med fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Fakultetets særlige styrke er samfunnsvitenskapelig grunnforskning, god faglig bredde, og solid disiplinær forankring. Fakultetets forskning og undervisning dekker temaer med høy samfunnsmessig relevans.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har store, varierte og faglig sterke forskingsmiljø, og rekrutterer godt kvalifiserte studenter. Å styrke kvalitet i forskning og utdanning er den overordnete målsetningen for fakultetet, og legger føringer for øvrige tiltak og aktiviteter.

Internasjonalisering er en forutsetning for fremragende forsknings- og utdanningsmiljø. Finansiering av forskning skjer i økende grad gjennom internasjonale konkurransearenaer. Internasjonalt samarbeid er også et viktig virkemiddel for å møte globale utfordringer, som energi og miljø, helse, migrasjon og fattigdom. Fakultetet vil legge enda bedre til rette for internasjonal utveksling, nettverksbygging og strategiske partnerskap med utvalgte institusjoner. Dette innebærer blant annet mer aktiv deltagelse i European Research Area (ERA).

Fakultetets forskere deltar på en rekke konkurransearenaer nasjonalt og internasjonalt, både om forskningsmidler, i forbindelse med fagevalueringer og i forhold til publisering. Publikasjonsstatistikk reflekterer en styrket prioritering av forskning ved fakultetet de senere år, og en sterk internasjonal orientering. Fakultetet har som mål å benytte erfaringer fra evalueringer og annet relevant statistisk materiale mer systematisk for å heve kvaliteten i egen virksomhet.

En sterk samfunnsvitenskapelig instituttsektor er et kjennetegn ved Oslo, og utgjør dermed fakultetets nære omgivelser. Her finnes også ledende samfunnsfaglige forskningsmiljø, og instituttsektoren byr både på konkurranse og samarbeidsmuligheter. Fakultetet har som mål å utnytte dette samarbeidspotensialet bedre når det kan styrke forskning og utdanning.

Fakultetet vil arbeide for bedre og mer målrettet utnyttelse av potensialet for ekstern finansiering. Dette innebærer at ekstern finansiering benyttes når det kan styrke forskning på områder som fagenhetene og forskerne selv ønsker å prioritere. Fakultetet har styrket administrative ressurser til ekstern finansiering, og dette ventes å ha ringvirkninger i form av mer målrettet innhenting av tilgjengelige eksterne ressurser.

Fakultetet utdanner høyt kvalifiserte kandidater for det norske samfunnet og for internasjonalt arbeid. Undersøkelser av våre egne kandidaters og arbeidsgiveres erfaringer viser at begge verdsetter utdanningen høyt, og kandidatene får relevant arbeid innen kort tid. Fakultetet vil også i årene framover legge stor vekt på å utvikle studentenes analytiske ferdigheter gjennom en forskningsnær utdanning.

Fakultetet vil bygge videre på den fler- og tverrfaglige forankring som fakultetets breddeprofil gir muligheter for. Videre vil vi fortsette arbeidet med forbedring og profilering av eksisterende programtilbud, og utvikle nye programmer i tråd med fagutvikling, internasjonalt samarbeid og samfunnets behov. Fakultetet vil arbeide for mer forskningsbasert undervisning, bedre kvalitet i undervisningen, og økt internasjonal utveksling.

Forskere ved SV-fakultetet driver i dag en omfattende formidlingsaktivitet og norske samfunnsforskere er mer synlige i norsk offentlig debatt enn det som er vanlig blant samfunnsforskere internasjonalt. Fakultetet vil fortsatt støtte opp om forskeres aktive bidrag som premissleverandører for samfunnsutviklingen, og som formidlere av uavhengig, forskningsbasert kunnskap. Fakultetet vil arbeide systematisk for profilering og formidling av fakultetets forskning, både internt og eksternt. Dette innebærer blant annet å styrke den forskningsbaserte formidlingen, og bedre profileringen av SV- fakultetets forskning på web. I tillegg vil fakultetet arbeide for at forskningsbasert kunnskap gjøres enda mer tilgjengelig og anvendbar, blant annet gjennom dialog med målgrupper som har særlige behov for samfunnsvitenskapelig kunnskap som grunnlag for beslutninger.

Fakultetets utfordringer

Økt konkurranse om finansielle ressurser og om dyktige ansatte og studenter representer viktige utfordringer de kommende ti år, for universitetet så vel som for fakultetet. Strategiplanen møter disse utfordringene med blant annet vektlegging av mobilitet og internasjonalt samarbeid, forskningsbasert undervisning, synliggjøring av fakultetets samfunnsbidrag og forskning, styrket ledelseskompetanse, faglig prioritering og strategisk bruk av ekstern finansiering.

SV-fakultetet har, med sin sentrale rolle i det samfunnsfaglige miljøet i Norge, et særlig ansvar for å forvalte grunnforskning. Fakultetet befinner seg i spenningsfelt som fordrer en bevisst balanse mellom flere målsetninger. Ett slikt spenningsfelt handler om ansvaret for å drive grunnforskning på høyt nivå, og kravet til relevans. Et annet er mellom individuelle forskningsagendaer og karriereveier vs. institusjonell gruppedannelse og samarbeid. Et tredje er

mellom disiplinorientert forskning og behov for tverrfaglighet. På alle disse feltene foregår det samfunnsmessige endringer som utfordrer fakultetet. God fakultetsledelse handler blant annet om å ivareta det beste i den disiplinære organiseringen, samtidig som fakultetet rustes for å utnytte potensial for tverrfaglighet og gruppedannelse der dette kan bidra til å styrke forskning og undervisning. Å finne en god balanse mellom slike ulike hensyn er en kontinuerlig utfordring. Engasjement og uavhengighet er viktige stikkord i denne sammenheng, så vel som nysgjerrighet og evnen til dialog på tvers av faglige grenser.

Fakultetets sterke fagmiljøer og disiplinære organisering er et klart kvalitetsmessig fortrinn. Dette bidrar blant annet til at fakultetet hevder seg godt internasjonalt, og sikrer en god kvalitetskontroll ved at aktiviteten forankres i etablerte internasjonale fagmiljø. En disiplinær organisering kan riktignok innebære uheldig sementering av faglige, teoretiske og metodiske grenser, men det gir samtidig en faglig bredde som muliggjør nye tverrfaglige konstellasjoner. Fakultetet vil støtte opp under tiltak som bidrar til at forskningsmiljø utfordres og styrkes gjennom kontakter på tvers av fag. Fakultetet er tildelt ansvar for to tverrfakultære satsinger ved UiO: Demokratiprogrammet og Miljøendringer og bærekraftig energi (MILEN), og bidrar til flere andre. Slike satsinger er eksempler på hvordan fakultetets forskere kan bidra til å belyse aktuelle samfunnsspørsmål, samtidig som temaene utfordrer fagenes teoretiske og metodiske grenser og skaper nye arenaer for tverrfaglig samarbeid. Fakultetet vil søke å tilrettelegge for at slike muligheter for tverrfaglig gevinst utnyttes enda bedre, både i forskning og undervisning. I tillegg til å etablere tverrfaglige arenaer, vil fakultetet vurdere hvordan organiseringen kan muliggjøre forpliktende deltagelse i tverrfaglige eller tematiske nettverk innenfor rammen av en disiplinær institutt- organisering.

SV-fakultetet gjennomførte i 2008 faglig prioritering, og dette vil prege planperiodens første del. Som resultat av dette arbeidet har fakultetet identifisert seks prioriterte forskningsområder:

- Kognitiv nevropsykologi (Psykologisk Institutt)
- Sosial likhet og økonomisk ytelse; den nordiske modellen (Økonomisk institutt)
- Europeisk demokrati i forvandling (ARENA – Senter for europaforskning)
- Demokrati og styring (Institutt for statsvitenskap)
- Globalisering og lokalisering (Sosialantropologisk institutt)
- Sosial ulikhet (Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi)

Faglig prioritering er et dynamisk virkemiddel for å løfte fram sterke forskningsområder, og nye forskningsområder vil derfor kunne identifiseres og prioriteres i årene frem mot 2020 på bekostning av de ovennevnte. Intensjonen med de faglige priroteringene er å styrke fakultetets forskningsmessige bidrag internasjonalt.

Fakultetet har i mange år hatt et høyt studenttall i forhold til tilgjengelige undervisningsressurser. Dette vil bedres noe gjennom en reduksjon av studenttallet høsten 2010. Styrket studiekvalitet er en viktig utfordring for fakultetet i kommende år. Sterkere integrasjon av studentene i fagmiljøet, er viktig virkemiddel.
Undersøkelser blant ferdige kandidater og blant relevante arbeidsgivere viser at våre uteksaminerte kandidater greier seg godt og etterspørres på arbeidsmarkedet. Samtidig har vi et forbedringspotensial når det gjelder å tydeliggjøre den kompetansen våre kandidater har. Dette innebærer utfordringer både i forhold til undervisningstilbudet, og i forhold til formidling. Fakultetet vil være i dialog med relevante aktører i arbeidslivet om kompetansebehovet for våre

kandidater, og arbeide for en sterkere bevissthet blant kandidatene om deres egen kompetanse etter endt utdanningsløp.

Forskerutdanningen er av stor betydning for framtidig rekruttering, og fakultetet vil arbeide for å styrke både kvalitet og gjennomstrømming. Antallet kandidater har økt, og dette gir nye utfordringer når det gjelder organisering, kvalitetssikring og gjennomføring. Tettere oppfølging og integrering i fagmiljøet er viktige tiltak for å styrke kvaliteten i forskerutdanningen. Å kunne tilby de dyktigste kandidatene et attraktivt karriereløp, er en stor utfordring i en situasjon der fakultetet i økende grad rekrutterer i et internasjonalt arbeidsmarked.

Fakultetets ambisjoner stiller til dels nye krav til ledelse. Det er i dag en forholdsvis tett identifikasjon mellom ulike fagmiljø og deres valgte ledere. Ordningen med valgte ledere må imidlertid ikke gå på bekostning av nødvendig lederkompetanse, og fakultetet vil videreføre et systematisk og langsiktig arbeid for å styrke lederopplæring på alle nivå. Lederopplæring er også et viktig virkemiddel for å ivareta et godt arbeidsmiljø og gode prioriteringsprosesser.

Fakultetet vil ha stor avgang av vitenskapelig ansatte i perioden, og en aldrende stab. Dette gir et økt handlingsrom for framtidige prioriteringer, og forutsetter også en god seniorpolitikk med tilrettelegging for å utnytte eldre arbeidstakeres ressurser. Samtidig er det ønskelig med en personalpolitikk som gir dyktige yngre forskere utsikter til fast ansettelse. Å kombinere disse ulike hensynene er en viktig utfordring i årene som kommer.

Den økonomiske situasjonen blir fortsatt en utfordring i planperioden. En hovedutfordring er kvaliteten i utdanningstilbudet, og forholdstallet mellom vitenskapelige ansatte og studenter. Fakultetet vil arbeide for en fortsatt styrking av basisbevilgningen. En grunn til dette er at økt satsing på eksterne forskningsmidler forutsetter en økonomisk basis som kan dekke nødvendige egenandeler. En gjennomgående utfordring i de kommende årene vil være å tilpasse aktivitetsnivå til tilgjengelige ressurser, ikke minst for å konsentrere aktiviteten omkring strategiplanens prioriterte oppgaver innenfor forskning, undervisning og formidling.

Et grenseprengende universitet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal være blant de fremste samfunnsvitenskapelige fagmiljø i Norden, og hevde seg sterkt i internasjonal sammenheng. Fakultetet skal ha gode forskningsmiljø som skal bidra til internasjonal og nasjonal fagutvikling og gi godt rom for både nyskapende forskning og kritisk refleksjon. Forskningen og fagkompetansen ved fakultetet skal gi et solid grunnlag for forskningsbasert undervisning, gi innsikt i sentrale samfunnsmessige utfordringer, og rom for kritisk samfunnsdebatt og politikkutvikling, så vel som nytenking og innovasjon.

Fakultetets mål i planperioden er:

- Styrket forskning ved alle enhetene, slik det kommer til uttrykk bl.a. ved
    - Økt publisering gjennom de beste internasjonale publiseringskanaler
    - Økt omfang av vitenskapelig publisering ved alle enhetene
    - Gode evalueringer av enhetenes forskning

    - Utvikling av gode søknader til utlysninger av Senter for Fremragende Forskning (SFF) og i European Research Council (ERC)
- Styrking av fakultetets forskningsbidrag innen faglige og tverrfaglige prioriterte områder

Fakultetets mål skal blant annet nås gjennom følgende tiltak:

- Utvikle stimulerende forskningsmiljø med potensial for internasjonalt gjennomslag
- God balanse mellom disiplinær organisering og behovet for å utnytte potensialet for kreativ og kritisk tenking i skjæringsflaten mellom disipliner
- Strategisk samarbeid med gode internasjonale forskningsmiljø, og med forskningsinstitusjoner i instituttsektoren der det kan fremme målet om økt forskningskvalitet
- God administrativ støtte til forskning og prosjektutvikling
- Opprettholdelse og om mulig forsterking av "småforskmidler"
- Aktiv rekruttering i forhold til å oppnå mer og bedre forskning
- Styrket rekruttering ved hjelp av post doc stillinger
- Tildeling av interne ressurser for å styrke forskningskvalitet og prioriterte forskningsområder
- Bruk av evalueringer og andre former for kvalitetsvurderinger som instrument for faglig videreutvikling
- Å stimulere til forskning og publisering gjennom blant annet bedre tilrettelegging for sammenhengende forskningstid og tiltak som støtter opp under publisering
- Bedre rammevilkårene for kortere opphold ved internasjonale toppmiljøer for PhD kandidater, post doc og fast ansatte

Læringsuniversitetet

Utdanning

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal gi studentene fagkompetanse på nivå med gode europeiske universiteter, og utvikle studentenes faglige selvstendighet og intellektuelle modenhet. Fakultetet skal utdanne kandidater som er attraktive på arbeidsmarkedet og som har et godt grunnlag for videre utvikling som samfunnsmedlem og fagperson. Våre studier skal utdanne for avanserte oppgaveløsninger innenfor et vidt spekter av arbeidsområder, og gjennom vektlegging av teori og metode gi et godt grunnlag for forskeropplæring.

Fakultetets mål i planperioden er:

- Å rekruttere faglig sterke og motiverte studenter
    - Å øke antall førsteprioritetssøkere per studieplass på bachelorprogrammene
    - Å rekruttere flere og å øke inntakskvaliteten på studenter til masterprogrammene
- Forbedring av studiegjennomføringen i forhold til normert studietid på alle nivåer
- Et styrket forholdstall mellom fast vitenskapelig ansatte og studenter
- Økt internasjonalisering av studieprogrammene

Fakultetets mål skal blant annet nås gjennom følgende tiltak:

.

- Mer smågruppeundervisning og lærerkontakt
- Tydeliggjøre og promotere programtilbudene på masternivå, inkludert muligheter for tematisk spesialisering innenfor eksisterende program.
- Videreutvikle fadderordningen slik at den bidrar sterkere til å forberede nye studenter på tilværelsen ved et forskningsuniversitet
- Flere *utvekslingspakker* som tilbud til inn- og utreisende studenter, og flere bilaterale samarbeid med institusjoner i utlandet
- Ivareta og utvikle norsk som fagspråk.
- Øke tilbudet av engelskspråklig undervisning, og vurdere å utvikle flere internasjonale utdanningsprogrammer
- Bidra til å utdanne samfunnsfaglærere av god kvalitet gjennom samarbeid med UiOs Lektorprogram
- Økt integrering av masterstudenter i forskningsprosjekter
- Systematisk kontakt med arbeidslivet for å forbedre studieprogrammene og for å gi kandidatene en større bevissthet om egen kompetanse og dens anvendbarhet
- Arbeide for bedre kjønnsmessig balanse i fag som har en svært skjev fordeling

Forskerutdanning

Doktorgradsutdanningen ved SV-fakultetet skal utdanne selvstendige forskere på godt internasjonalt nivå, i samsvar med anerkjente vitenskapelige og etiske prinsipper. Utdanningen skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og annet arbeid der det stilles høye krav til vitenskapelig innsikt og analytisk refleksjon.

Fakultetets mål i planperioden er:

- Styrket kvalitet i veiledning og kursporteføljе. Organiseringen skal reflektere at forskerutdanningen er et institusjonelt ansvar
- Styrket gjennomføringsgrad og gjennomstrømming i PhD programmet
- Styrket internasjonalisering i form av strategisk samarbeid og utveksling med gode forskningsinstitusjoner

Fakultetets mål skal blant annet nås gjennom følgende tiltak:

- Bedre rutiner for mottak, integrering og oppfølging av PhD kandidatene i enhetenes fagmiljø fra opptak til avslutning
  Tilbud om kompetanseheving for veiledere gjennom veiledningsseminarer, bedre oppfølging av veilederfunksjonen ved enhetene samt krav om at alle veiledere skal være aktive forskere
- Tettere samarbeid med instituttsektoren for å sikre eksterne kandidaters forskningsmiljø og for å utnytte tilgjengelig spesialistkompetanse i opplæringsdelen
- Å sikre at kandidatene får en god forståelse av forskningens etiske og formidlingsmessige komponenter, og av sitt fags bidrag i en bredere kunnskapsmessig sammenheng

Et samfunnsengasjert universitet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal dele kunnskap og spille en sentral rolle som formidler av uavhengig faglig innsikt. Fakultetet skal bidra aktivt til at forskingsbasert kunnskap nyttiggjøres i samfunnet og bidrar til å løse samfunnsmessige utfordringer. Fakultetet skal arbeide for at samfunnsvitenskapelig kunnskap gjøres enda mer tilgjengelig og anvendbar, blant annet gjennom dialog med målgrupper som har særlige behov for slik kunnskap som grunnlag for beslutninger.

Fakultetets mål i planperioden er:

- Å styrke formidlingen av forskningsresultater
- Bedre profilering av SV-fakultetets forskning og forskere på web
- Bedre profilering av SV-fakultetets utdanningstilbud
- Å integrere formidling i fakultetets prioriterte forskningsområder
- En styrket dialog med institutter, offentlige og private virksomheter

Fakultetets mål skal blant annet nås gjennom følgende tiltak:

- En sterkere markering av UiO som hovedstadsuniversitet gjennom en tettere kontakt med relevante offentlige og private virksomheter i hovedstadsregionen
- Profesjonalisering av forskningsformidling på egne nettsider
- Økt bruk av eksterne formidlingskanaler
- Å styrke og profesjonalisere SVs kommunikasjonsarbeid og den administrative kompetansen i forbindelse med formidling
- Å stimulere til god formidlingsaktivitet fra fagmiljøene gjennom opplæringstilbud og kommunikasjonsfaglig bistand
- Økt formidling og synliggjøring av vitenskapelige publiseringer i åpne, institusjonelle arkiver og i Open Access-publisering

Et handlekraftig universitet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal forvalte sine samlede ressurser slik at de bidrar til at fakultetet utvikler robuste forsknings- og utdanningsmiljøer av høy kvalitet. Forskningen og fagkompetansen ved fakultetet skal gi et solid grunnlag for forskningsbasert undervisning.

Fakultetets mål i planperioden er:

- Sunn og tilstrekkelig finansiering av forskningsaktiviteten
- Mer målrettet bruk av ekstern finansiering slik at grunnfinansiering og ekstern finansiering virker gjensidig forsterkende
- Å fortsette arbeidet for mer sammenhengende tid til forskning gjennom større konsentrasjon av undervisningen og bedre støttefunksjoner
- Å gi undervisningstilbud som er tilpasset tilgjengelige ressurser og å arbeide for et bedre ressursgrunnlag for de studentene som er tatt opp ved fakultetet

Fakultetets mål skal blant annet nås gjennom følgende tiltak:

- Å tilpasse aktivitetsnivået til tilgjengelige ressurser og arbeide for å styrke fakultetets basisbevilgning
- Vurdering av reduksjoner og forenklinger i emneporteføljen og eksamensprosedyrer
- Bedre rutiner for å korte ned tiden fra innlevering av PhD-avhandling til disputas
- Bedre ressursgrunnlag for studieprogrammene og bedre balanse i studieplasser mellom bachelornivå og masternivå
- Bedre styringsdata for utdanning og gjennomstrømming
- Gjennomgå studieevalueringstiltak med sikte på forenkling av rutiner

Det gode universitetet

Fakultetet skal ha attraktive og konkurransedyktige fagmiljøer med godt arbeidsmiljø for studenter og ansatte. Fakultetet skal tilby ansatte og studenter et arbeidsmiljø preget av likeverd og respekt, engasjement og deltakelse. Fakultetet skal styrke sin rolle som tilrettelegger for målrettet og effektiv ressursbruk.

Fakultetets mål i planperioden er:

- Styrke ledelse, herunder forskningslederkompetanse, på alle nivåer og avklare forventninger til lederskap
- Rekruttere de beste forskerne og studentene og arbeide for en god kjønnsmessig balanse
- Sikre ansatte og studenter gode fysiske og sosiale arbeidsvilkår
- Arbeide for en hensiktsmessig og rasjonell arbeidsdeling mellom enheter og nivåer innenfor fakultetet

Fakultetets mål skal blant annet nås gjennom følgende tiltak:

- Videreutvikle en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom vitenskapelig og administrativ stab, og mellom instituttnivå, fakultetsnivå og sentralt
- Tilbud om lederopplæring for alle ledere ved fakultetet
- Tilby alle ansatte muligheter for utvikling gjennom kompetansefremmende tiltak
- Heve og videreutvikle forskningsadministrativ kompetanse gjennom kursing, opplæring og aktiv bruk av erfaringsutveksling
- Sikre at alle ansatte får tilbud om regelmessige medarbeidersamtaler
- Bedre rutiner for mottak, integrering og personalmessig oppfølging av alle nyansatte i enhetenes fagmiljø. Sikre god integrering av nyansatte utenlandske medarbeidere
- Aktivt søk og videreutvikling av tilsettingsprosedyrer for å korte ned tid fra kunngjøring til tilsetting
- Oppfølging og revisjon av fakultetets handlingsplan for likestilling

- Å gjennomføre arbeidsmiljøundersøkelse blant fakultetets ansatte, og følge opp med relevante tiltak
- Å sikre at alle vitenskapelig ansatte har pedagogisk basiskompetanse
- Å finne hensiktsmessige løsninger på fakultetets arealbehov på kort og lang sikt i samarbeid med Teknisk avdeling
- Sikre god og relevant internkommunikasjon på fakultetet